

ผลกระทบของสงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครนต่อการค้าสินค้าประมงของประเทศไทย

สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนส่งผลให้การส่งออกสินค้าประมงลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะทูน่ากระป๋อง และเนื้อปลาซูริมิ ซึ่งเป็นสินค้าประมงส่งออกหลักของไทยไปยังทั้งสองประเทศนี้ คาดการณ์ว่ามูลค่าการส่งออกลดลงประมาณเดือนละ 200 ล้านบาทหรือปีละประมาณ 2,400 ล้านบาท หากสงครามเกิดการยืดเยื้อ โดยปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้การส่งออกสินค้าประมงของไทยลดลงคือระบบการขนส่งที่ไม่สะดวก มีการปิดน่านฟ้าของรัสเซียโดยห้ามไม่ให้อากาศยานจาก 36 ประเทศบินเข้าน่านฟ้ารัสเซีย และการขนส่งทางเรือที่มีการลดจำนวนเที่ยวของการส่งสินค้าลง การคว่ำบาตรด้านการเงินของประเทศต่าง ๆ กับรัสเซีย ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการชำระสินค้าของรัสเซียทั้งนี้รัสเซียส่งออกสินค้าประมงไปจีนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และประเทศในสหภาพยุโรป จากมาตรการคว่ำบาตร และมาตรการห้ามนำเข้าส่งออกสินค้าของบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่นได้ห้ามนำเข้าส่งออกที่ชัดเจน จะส่งผลให้รัสเซียส่งออกสินค้าไปจีนเพิ่มขึ้น รวมทั้งอาจจะส่งออกมายังไทยเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

รัสเซียและยูเครน เป็นประเทศผู้ผลิตข้าวสาลีที่สำคัญของโลก ก่อนสงครามประเทศไทยนำเข้าข้าวสาลีเพื่อทำอาหารสัตว์เกือบทั้งหมดจากยูเครน ซึ่งข้าวสาลีเป็นส่วนผสมที่สำคัญในอาหารสัตว์โดยเฉพาะกุ้ง (ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 20) ในช่วงสงครามไม่สามารถนำเข้าข้าวสาลีจากยูเครนได้ จึงต้องจำเป็นต้องนำเข้าจากประเทศอื่น ๆ ซึ่งมีราคาสูงขึ้นมาก ส่งผลทำให้ราคาอาหารสำหรับการเลี้ยงกุ้งเพิ่มขึ้น ส่วนอาหารสำหรับการเลี้ยงสัตว์น้ำอื่น ๆ ยังสามารถใช้วัตถุดิบอื่นทดแทนข้าวสาลีได้ นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันในช่วงการทำสงคราม ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าประมงภายในประเทศทั้งจากการจับจากธรรมชาติและการเพาะเลี้ยงสูงขึ้น ราคาสัตว์น้ำบางชนิดซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามสินค้าอื่น ๆ ด้วย

ในส่วนการบริโภคภายในประเทศที่สำคัญคือในภาคการท่องเที่ยวนั้น จำนวนนักท่องเที่ยวรัสเซียที่เดินทางมายังประเทศไทยยังคงมีน้อย สืบเนื่องจากสถานการณ์โควิด - 19 ตั้งแต่ช่วงต้นปี 2562 และต่อเนื่องจนถึงสงครามทำให้เกิดปัญหาในการเดินทางรวมทั้งระบบการชำระเงินของรัสเซียที่โดนคว่ำบาตร ส่งผลให้การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมีไม่มากนักและมีผลต่อการบริโภคสัตว์น้ำของนักท่องเที่ยวน้อยลงไปด้วย นอกจากนี้ปัญหาสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนเป็นชนวนความขัดแย้งและซ้ำเติมปัญหาด้านเศรษฐกิจภายในสหภาพยุโรป และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการหดตัวของการท่องเที่ยวและการลดลงของการบริโภคสินค้าประมงในภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทย

การค้าสินค้าประมงของไทยกับรัสเซียและยูเครน

สงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครนเริ่มต้นขึ้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2565 ซึ่งส่งผลกระทบต่อสหภาพยุโรปโดยตรง เนื่องจากมีพื้นที่ใกล้เคียงกันและพึ่งพาก๊าซธรรมชาติและน้ำมันจากการนำเข้าจากรัสเซียในสัดส่วนสูง หลายประเทศยุติการเมืองที่ประนามและต่อต้านการใช้กำลังทหารบุกยูเครน เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร แคนาดา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และสวีเดนแลนด์ เป็นต้น

ในส่วนการค้าสินค้าประมงของไทย พบว่ารัสเซียเป็นประเทศคู่ค้าในอันดับที่ 18 โดยในปี 2564 มีมูลค่าการค้ารวม 3,965 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นมูลค่านำเข้า 2,642 ล้านบาท และมูลค่าส่งออก 1,323 ล้านบาท ส่วนยูเครนเป็นคู่ค้าอันดับที่ 65 มีมูลค่าการค้ารวม 333 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นมูลค่าการนำเข้า 21 ล้านบาท และมูลค่าส่งออก 313 ล้านบาท ทั้งนี้ไทยนำเข้าสินค้าประมงจากรัสเซียมากกว่าส่งออก ทำให้ไทยเสียดุลการค้า และมีแนวโน้มการเสียดุลเพิ่มมากขึ้น และไทยได้ดุลการค้าสินค้าประมงจากยูเครน เนื่องจากไทยส่งออกสินค้าประมงมากกว่าการนำเข้าจากยูเครนแต่ดุลการค้าอยู่ในระดับต่ำ ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การนำเข้าส่งออกสินค้าประมงของไทยกับรัสเซียและยูเครน ปี 2562 – 2564

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	ประเทศ	2562		2563		2564	
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
การนำเข้า	Russia	22,350	1,529	45,462	1,818	67,427	2,642
	Ukraine	3	7	79	5	502	21
	รวม	22,353	1,535	45,541	1,823	67,929	2,663
การส่งออก	Russia	9,993	1,084	9,537	989	11,889	1,323
	Ukraine	2,342	239	3,071	311	3,095	313
	รวม	12,335	1,323	12,608	1,299	14,984	1,635
รวม		34,688	2,858	58,149	3,122	82,913	4,298
ดุลการค้า	Russia		-444		-829		-1,319
	Ukraine		232		306		292

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ประมวลผลข้อมูลจากกรมศุลกากร

1. การค้าสินค้าประมงระหว่างไทยกับรัสเซีย

1.1 การนำเข้า ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (2562-2564) การนำเข้าสินค้าประมงจากรัสเซียเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปี 2562 ปริมาณการนำเข้ามีเพียง 22,350 ตัน แต่ในปี 2564 ปริมาณเพิ่มขึ้นเป็น 67,427 ตัน หรือเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่า ส่วนมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 1,529 ล้านบาทเป็น 2,642 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 73 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาสินค้าประมงนำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าประมงวัตถุดิบ โดยสินค้าประมงนำเข้าหลัก ได้แก่ ปลาซาร์ดีนแช่แข็ง ปลาแซลมอนแปซิฟิก ปลาแซลมอนอื่นๆ กุ้งน้ำเย็น และปลาออสทราลลัค เป็นต้น ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การนำเข้าสินค้าประมงของไทยจากรัสเซีย ปี 2563 -2564

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	2562		2563		2564		สัดส่วนปี 2564	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ปลาซาร์ดีน	13,014	269	35,818	758	58,301	1,271	86.47	48.12
ปลาแซลมอนแปซิฟิก	4,142	413	5,865	527	5,241	510	7.77	19.31
ปลาแซลมอนอื่น ๆ	1,322	349	1,024	223	1,556	371	2.31	14.04
กุ้งน้ำเย็น	160	62	81	41	146	74	0.22	2.79
ปลาอลาสกาพอลล็ค	2,541	131	2,100	102	1,116	65	1.65	2.45
ปลาแฮตด็อก					264	27	0.39	1.01
ปูแช่เย็นจนแข็ง	22	33	10	18	12	23	0.02	0.89
หัวปลา หางปลา	323	10	128	6	264	10	0.39	0.36
ปลาอื่นๆ	4	1	1	0	29	8	0.04	0.31
ตับและไข่	64	38	54	31	25	6	0.04	0.22
ปลาค็อด	39	4	50	5	46	5	0.07	0.19
ปลาลิ้นหมา	11	12	14	12	3	3	0	0.1
อื่น ๆ	709	206	317	95	423	270	0.63	10.23
รวม	22,350	1,529	45,462	1,818	67,427	2,642	100	100

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ประมวลผลข้อมูลจากกรมศุลกากร

1.2 การส่งออก ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (2562-2564) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี 2562 มีปริมาณการส่งออก 9,993 ตัน มูลค่า 1,084 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 11,889 ตัน มูลค่า 1,323 ล้านบาท ในปี 2564 โดยสินค้าส่งออกส่วนใหญ่เป็น กลุ่มสินค้าประมงแปรรูป เช่น ทูน่ากระป๋อง เนื้อปลาซูริมิ เครื่องปรุงรส และอาหารกระป๋องสำหรับสุนัขและแมว (ตารางที่ 3) ทั้งนี้รัสเซียและประเทศสมาชิกในกลุ่มยูเรเชียได้ตัดสิทธิ GSP สินค้าประมงของไทย โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2564 ทำให้อัตราภาษีนำเข้าสินค้าประมงของรัสเซียจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 จากอัตราภาษีนำเข้าภายใต้สิทธิ GSP (ตารางผนวกที่ 3)

ตารางที่ 3 การส่งออกสินค้าประมงของไทยไปรัสเซีย ปี 2562 - 2564

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	2562		2563		2564		สัดส่วนปี 2564	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ปลาทูน่ากระป๋อง	4,726	508	3,425	360	4,968	559	41.78	42.26
เนื้อปลาซุริมิ	2,908	197	3,695	276	3,876	323	32.60	24.41
เครื่องปรุงรส	691	57	830	71	1,394	128	11.72	9.68
อาหารกระป๋องสำหรับสุนัขและแมว	476	72	544	83	556	89	4.68	6.72
ปลาอื่นๆ	374	90	388	91	375	88	3.15	6.64
กุ้งขาว	207	66	112	36	141	51	1.19	3.82
หมึกกระดอง หมึกกล้วย	169	30	77	12	104	19	0.88	1.45
น้ำปลา	222	9	327	13	325	14	2.73	1.08
หมึกกล้วย	105	16	89	14	68	13	0.58	0.95
ลูกปลาสวยงาม	13	10	9	12	8	12	0.07	0.91
ปลากัด	6	6	3	6	3	9	0.02	0.65
อื่นๆ	96	22	38	16	71	19	0.60	1.44
รวม	9,993	1,084	9,537	989	11,889	1,323	100.00	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ประมวลผลข้อมูลจากกรมศุลกากร

2. การค้าสินค้าประมงระหว่างไทยกับยูเครน

2.1 การนำเข้า ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (2562-2564) การนำเข้าสินค้าประมงค่อนข้างน้อยแต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี 2562 นำเข้าเพียง 3 ตัน มูลค่า 7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 502 ตัน มูลค่า 21 ล้านบาท โดยเกือบทั้งหมดนำเข้าหัวปลาและหางปลาสดแช่แข็ง (ปลาเซลมอน) ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การนำเข้าสินค้าประมงของไทยจากยูเครน ปี 2563 -2564

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	2562		2563		2564		สัดส่วนปี 2564	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
หัวปลา หางปลา			25	1	476	20	94.75	98.37
อื่นๆ	3	7	54	4	26	0.34	5.25	1.63
รวม	3	7	79	5	502	21	100.00	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ประมวลผลข้อมูลจากกรมศุลกากร

2.2 การส่งออก ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (2562-2564) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยสินค้าประมงส่งออกส่วนใหญ่ เป็นปลาทูน่ากระป๋อง กุ้งขาว และเครื่องปรุงรส ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การส่งออกสินค้าประมงของไทยไปยูเครน ปี 2562 – 2564

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	2562		2563		2564		สัดส่วนปี 2564	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ปลาทูน่ากระป๋อง	2,156	207	2,746	265	2,805	271	90.64	86.57
กุ้งขาว	52	13	57	14	32	10	1.04	3.04
เครื่องปรุงรส	24	2	67	5	80	7	2.59	2.21
หมึกกระดอง หมึกกล้วย	47	6	59	7	45	6	1.44	2.01
อาหารกระป๋องสำหรับสุนัขและแมว	6	1	2	0	28	5	0.91	1.54
หมึกกล้วย	13	2	18	3	20	3	0.66	1.07
กุ้งอื่นๆ	2	0	3	1	8	2	0.26	0.70
หมึกยักษ์หรือหมึกสาย	8	1	14	2	13	2	0.41	0.68
น้ำปลา	19	1	26	1	46	2	1.49	0.67
หมึกอื่นๆ	1	0	11	2	12	2	0.38	0.61
อื่น ๆ	13	5	67	11	6	3	0.18	0.91
รวม	2,342	239	3,071	311	3,095	313	100.00	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ประมวลผลข้อมูลจากกรมศุลกากร

3. ผลกระทบของสงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครนต่อสินค้าประมงไทย

การค้าสินค้าประมงในช่วงการเกิดสงคราม หลังจากวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2565 รัสเซียส่งทหารเข้าไปยังยูเครน มีการสู้รบ การวิเคราะห์จะแสดงให้เห็นว่าการค้าสินค้าประมงในเดือนมีนาคม 2565 เปรียบเทียบกับมีนาคม 2564 ได้รับผลกระทบของการค้าสินค้าประมงของไทยได้ดังนี้

3.1 การนำเข้าสินค้าประมง ในช่วงการเกิดสงคราม พบว่า การนำเข้าสินค้าประมงของไทยจากรัสเซียยังมีการนำเข้า มีปริมาณลดลงเล็กน้อย ส่วนมูลค่าเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนมีนาคมปี 2564 ส่วนหนึ่งเกิดจากค่าเงินบาทที่อ่อนค่า ส่วนการนำเข้าสินค้าประมงจากยูเครนไม่มีการนำเข้าเช่นเดียวกันกับเดือนมีนาคม 2564 แสดงให้เห็นว่ารัสเซียยังสามารถส่งสินค้าประมงมายังไทยได้ในขณะที่ยูเครนอาจจะไม่สามารถส่งมายังไทยได้ในช่วงสงคราม (ตามตารางที่ 6) ทั้งนี้จำเป็นต้องติดตามการนำเข้าอย่างใกล้ชิดในช่วงเดือนถัดไป สินค้าประมงที่นำเข้าลดลงได้แก่ ปลาชาร์ดินและปลาแซลมอน แต่มีสินค้าที่นำเข้าบางรายการที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ปลาแซลมอนแปซิฟิก ปลาแฮตต์ด็อก และปลาลิ้นหมา (ตามตารางที่ 7) ดังนั้นการนำเข้าสินค้าประมงในบางชนิดไทยอาจจะนำเข้าเพิ่มขึ้น เนื่องจากในบางประเทศมีการห้ามนำเข้าส่งออกสินค้าจากรัสเซีย เช่น ญี่ปุ่น โดยรัสเซียส่งออกสินค้าประมงไปทั่วโลกกว่า 1.8 ล้านตันต่อปี โดยสินค้าประมงส่งออกหลักของรัสเซีย ได้แก่ ปลาอลาสกาพอลลัคแช่แข็ง และปูแช่แข็ง (ตามตารางผนวกที่ 2)

3.2 การส่งออกสินค้าประมง เดือนมีนาคม 2565 พบว่า การส่งออกสินค้าประมงของไทยยังรัสเซียลดลงมากถึงร้อยละ 96.52 โดยปริมาณและลดลงร้อยละ 94.77 โดยมูลค่า และไม่มีการส่งออกสินค้าประมงไปยังยูเครน (ตามตารางที่ 6) โดยสินค้าที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ ทูน่ากระป๋อง เนื้อปลาซูริมิ และอาหารกระป๋องสำหรับสุนัขและแมว (ตามตารางที่ 8) โดยผลของสงครามครั้งนี้คาดว่ามูลค่าการส่งออกลดลงของทั้งประเทศประมาณ 200 ล้านบาทต่อเดือน หรือประมาณ 2,400 ล้านบาทต่อปี

ตารางที่ 6 การนำเข้าส่งออกสินค้าประมงของไทยกับรัสเซียและยูเครน เดือนมีนาคม 2564 – 2565

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	ประเทศ	2564 (มี.ค.)		2565 (มี.ค.)		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
การนำเข้า	Russia	5,687	190	4,061	241	-28.59	26.68
	Ukraine	-	-	-	-	-	-
รวมนำเข้า		5,687	190	4,061	241	-28.59	26.68
การส่งออก	Russia	2,077	194	72	10	-96.52	-94.77
	Ukraine	166	15	-	-	-100.00	-100.00
รวมส่งออก		2,243	209	72	10	-96.77	-95.15

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ประมวลผลข้อมูลจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 7 การนำเข้าสินค้าประมงของไทยจากรัสเซีย เดือนมีนาคม ปี 2564 – 2565

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	2564 (มี.ค.)		2565 (มี.ค.)		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ปลาแซลมอนแปซิฟิก			1,323	126		
ปลาชาร์ดิน	5,229	109	2,394	52	-54.22	-52.37
ปลาแฮตด็อก	5	1	140	16	2,788.98	3,008.02
ปลาแซลมอน	248	53	46	12	-81.43	-77.27
ปลาลิ้นหมา	3	3	24	10	638.94	312.83
กุ้งน้ำเย็น	12	4	5	6	-55.45	40.16
ปลาอลาสกาพอลล็อค	104	4	47	6	-55.00	37.25
ปลาอื่น ๆ			44	5		
อื่น ๆ	87	16	39	8	-55.40	-48.39
รวม	5,687	190	4,061	241	-28.59	26.68

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ประมวลผลข้อมูลจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 8 การส่งออกสินค้าประมงของไทยไปรัสเซีย เดือนมีนาคม ปี 2564 – 2565

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	2564 (มี.ค.)		2565 (มี.ค.)		อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ปลาทูน่ากระป๋อง	979	105	48	6	-95.10	-94.42
เนื้อปลาซูริมิ	769	53	18	3	-97.61	-93.76
อาหารกระป๋องสำหรับสุนัขและแมว	15	2	5	1	-67.92	-77.67
ปลากัด	0.18	0.78	0.01	0.19	-94.57	-76.22
ลูกปลาอื่น ๆ			0.13	0.12		
น้ำปลา	36.81	1.77	0.92	0.06	-97.49	-96.89
ปลาทอง	0.02	0.04	0.01	0.02	-76.19	-49.84
เครื่องปรุงรส	233.66	19.93	0.19	0.02	-99.92	-99.90
อื่น ๆ	43.18	10.96	0.04	0.04	-99.91	-99.68
รวม	2,077	194	72	10	-96.52	-94.77

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ประมวลผลข้อมูลจากกรมศุลกากร

4. สรุปและข้อคิดเห็น

1. การค้าสินค้าประมงของไทยกับรัสเซียและยูเครน ไทยเสียดุลการค้าให้กับรัสเซียเนื่องจากนำเข้าสินค้าประมงที่เป็นวัตถุดิบมากกว่าการส่งออกสินค้าประมง ส่วนการค้าสินค้าประมงกับยูเครนได้ดุลการค้าแต่มีมูลค่าน้อย
2. สินค้าประมงที่ไทยนำเข้าจากทั้งสองประเทศ (ส่วนใหญ่นำเข้าจากรัสเซีย) เป็นสินค้าประมงวัตถุดิบที่นำมาแปรรูปแล้วส่งออกรวมทั้งบริโภคภายในประเทศ เช่น ปลาซาร์ดีนแช่แข็ง ส่วนการนำเข้าสัตว์น้ำชนิดอื่น เป็นกลุ่มปลาที่ไทยไม่สามารถผลิตหรือมีในประเทศ เช่น ปลาแซลมอน ปลาอลาสกาพอลลัค และปลาแฮตตีอก เป็นต้น
3. สินค้าประมงของไทยที่ส่งออกไปยังทั้งสองประเทศที่มีสัดส่วนมากที่สุดคือทูน่ากระป๋อง และมีสัตว์น้ำอื่น ๆ เล็กน้อย เช่น เนื้อปลาซูริมิ เครื่องปรุงรส และอาหารกระป๋องสำหรับสุนัขและแมว
4. ผลกระทบจากสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนต่อสินค้าประมง พบว่าการส่งออกลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะทูน่ากระป๋องและเนื้อปลาซูริมิ ซึ่งเป็นสินค้าประมงส่งออกหลักของไทย ทั้งนี้คาดการณ์ว่าการส่งออกสินค้าประมงของไทยไปยังทั้งสองประเทศนี้ ลดลงประมาณเดือนละ 200 ล้านบาทหรือปีละประมาณ 2,400 ล้านบาท หากสงครามเกิดการยืดเยื้อ

5. การคว่ำบาตรด้านการเงินของประเทศต่าง ๆ ส่งผลทำให้ผู้ประกอบการไม่มีความมั่นใจในการชำระสินค้าเป็นปัจจัยสำคัญทำให้การส่งออกสินค้าประมงของไทยลดลงด้วย รวมทั้งระบบการขนส่งที่ไม่สะดวก มีการปิดน่านฟ้าของรัสเซียห้ามไม่ให้อากาศยานจาก 36 ประเทศบินเข้าน่านฟ้ารัสเซีย รวมทั้งการขนส่งทางเรือที่มีการลดจำนวนเที่ยวขนส่งของการขนส่ง

6. รัสเซียและยูเครน เป็นประเทศผู้ผลิตข้าวสาลีที่สำคัญของโลก การเกิดสงครามจะส่งผลต่อต้นทุนอาหารสัตว์เพิ่มขึ้น ในส่วนของอาหารสัตว์น้ำโดยเฉพาะอาหารสำหรับกุ้ง จำเป็นต้องใช้ข้าวสาลีเป็นส่วนผสม (สัดส่วนไม่เกินร้อยละ 20) ซึ่งก่อนสงครามเกือบทั้งหมดนำเข้าจากยูเครน ในช่วงสงครามไม่สามารถนำเข้าได้ จึงต้องจำเป็นต้องนำเข้าจากประเทศอื่น ๆ ซึ่งมีราคาสูงกว่าเดิม ส่งผลให้ราคาอาหารสำหรับกุ้งราคาเพิ่มขึ้น ส่วนอาหารสำหรับการเลี้ยงสัตว์น้ำอื่น ๆ สามารถใช้วัตถุดิบอื่นทดแทนข้าวสาลีได้

7. รัสเซียทั้งนี้รัสเซียส่งออกสินค้าประมงไปจีนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และประเทศในสหภาพยุโรป จากมาตรการคว่ำบาตร และมาตรการห้ามนำเข้าส่งออกสินค้าของบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่นได้ห้ามนำเข้าส่งออกที่ชัดเจน จะส่งผลให้รัสเซียส่งออกสินค้าไปจีนเพิ่มขึ้น รวมทั้งอาจจะส่งออกมายังไทยเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

8. การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันในช่วงการเกิดสงคราม ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าประมงภายในประเทศทั้งจากการจับจากธรรมชาติและการเพาะเลี้ยงสูงขึ้น ราคาสัตว์น้ำบางชนิดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามสินค้าอื่น ๆ ด้วย

9. ในส่วนการบริโภคภายในประเทศที่สำคัญคือในภาคการท่องเที่ยวนั้น จำนวนนักท่องเที่ยวรัสเซียที่เดินทางมายังประเทศไทยยังคงมีน้อย สืบเนื่องจากสถานการณ์โควิด – 19 ตั้งแต่ช่วงต้นปี 2562 และต่อเนื่องจนถึงสงครามทำให้เกิดปัญหาในการเดินทางรวมทั้งระบบการชำระเงินของรัสเซียที่โดนคว่ำบาตร ส่งผลให้การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมีไม่มากนักและมีผลต่อการบริโภคสัตว์น้ำของนักท่องเที่ยวน้อยลงไปด้วย นอกจากนี้ปัญหาสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนเป็นชนวนความขัดแย้งและซ้ำเติมปัญหาด้านเศรษฐกิจภายในสหภาพยุโรป และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการหดตัวของการท่องเที่ยวและการลดลงของการบริโภคสินค้าประมงในภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ตารางผนวกที่ 1 การส่งออกสินค้าประมงของรัสเซีย แยกตามประเทศ ปี 2561-2562

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้าน USD

ประเทศ	2561		2562		อัตราการเปลี่ยนแปลง		สัดส่วน(มูลค่า) 2562
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	
China	1,016,576.45	1,495.59	1,045,150.46	1,696.17	2.81	13.41	30.88
S. Korea	420,194.15	1,371.49	449,567.08	1,676.40	6.99	22.23	30.52
Netherlands	116,254.39	695.07	138,825.86	1,064.76	19.42	53.19	19.38
Japan	58,761.06	353.64	47,136.43	287.48	-19.78	-18.71	5.23
Germany	10,694.05	40.53	33,397.52	123.64	212.30	205.08	2.25
United Kingdom	4,697.19	24.39	22,288.09	113.23	374.50	364.26	2.06
Belarus	42,399.16	89.93	40,598.75	97.90	-4.25	8.86	1.78
Lithuania	10,284.58	53.99	15,631.54	88.48	51.99	63.87	1.61
Ukraine	33,881.05	46.91	33,597.27	57.53	-0.84	22.64	1.05
Kazakhstan	14,316.44	32.99	19,577.62	44.21	36.75	34.02	0.80
USA	2,675.26	19.67	4,736.06	36.89	77.03	87.50	0.67
Norway	7,982.45	29.63	10,247.84	33.37	28.38	12.64	0.61
France	2,811.35	9.73	8,064.40	27.87	186.85	186.41	0.51
Denmark	3,730.03	16.82	4,855.85	22.96	30.18	36.46	0.42
Poland	2,206.02	10.64	3,510.63	16.31	59.14	53.35	0.30
Switzerland	729.93	7.79	1,230.93	12.26	68.64	57.28	0.22
Estonia	1,316.90	9.52	1,475.93	10.87	12.08	14.20	0.20
Nigeria	17,507.25	8.72	17,408.54	10.28	-0.56	17.91	0.19
Azerbaijan	4,515.46	7.76	5,285.02	7.42	17.04	-4.37	0.14
Viet Nam	4,596.17	12.07	2,708.85	6.63	-41.06	-45.06	0.12
Kyrgyzstan	2,435.56	4.01	3,749.53	6.63	53.95	65.27	0.12
Hong Kong	326.48	2.72	1,987.83	6.40	508.86	135.54	0.12

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้าน USD

ประเทศ	2561		2562		อัตราการเปลี่ยนแปลง		สัดส่วน(มูลค่า)
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	2562
Tajikistan	2,888.24	3.45	2,610.36	4.38	-9.62	27.06	0.08
Spain	132.62	0.79	2,395.81	4.21	1,706.56	434.66	0.08
Georgia	995.01	2.90	1,357.58	3.77	36.44	30.15	0.07
Portugal	1,096.19	4.94	652.88	3.60	-40.44	-26.98	0.07
Rep. of Moldova	1,069.09	2.66	1,404.98	3.26	31.42	22.47	0.06
Armenia	434.96	1.59	759.87	2.97	74.70	86.59	0.05
Thailand	9,395.12	22.15	1,236.74	2.96	-86.84	-86.62	0.05
Other	5,557.89	21.27	5,104.31	20.44	-8.16	-3.90	0.37
รวม	1,803,021.45	4,403.35	1,929,116.55	5,493.29	6.99	24.75	100.00

ที่มา : ที่มา: <http://comtrade.un.org>

ตารางผนวกที่ 2 การส่งออกสินค้าประมงของรัสเซีย แยกตามสินค้า ปี 2561-2562

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้าน USD

พิกัด	ประเทศ	2561		2562		สัดส่วน (มูลค่า)
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	2562
030367	Fish; frozen, Alaska pollack	717,850.93	741.47	786,045.09	985.02	17.93
030614	Crustaceans; frozen, crabs, in shell	43,252.38	669.28	44,471.86	920.66	16.76
030633	Crustaceans; live, fresh or chilled, crabs, whether in shell or not	26,629.76	412.72	28,867.34	541.98	9.87
030471	Fish fillets; frozen, cod	21,738.90	138.79	66,508.00	469.56	8.55
030363	Fish; frozen, cod	129,242.71	432.48	128,508.00	426.28	7.76
030475	Fish fillets; frozen, Alaska pollack	55,316.52	141.06	136,330.41	407.75	7.42
030391	Fish; frozen, livers, roes and milt	52,990.75	362.80	46,263.57	264.42	4.81
030312	Fish; frozen, Pacific salmon	174,456.86	403.96	106,891.18	219.06	3.99

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้าน USD

พิกัด	ประเทศ	2561		2562		สัดส่วน (มูลค่า)
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	2562
030311	Fish; frozen, Pacific salmon, sockeye salmon	26,861.27	165.33	28,445.30	170.17	3.10
030351	Fish; frozen, herrings	226,815.61	127.34	183,337.19	124.08	2.26
030489	Fish fillets; frozen, of fish n.e.c. in heading 0304.8	17,634.41	97.00	21,116.58	117.67	2.14
030616	Crustaceans; frozen, cold-water shrimps and prawns	12,536.91	93.05	18,385.62	106.59	1.94
030472	Fish fillets; frozen, haddock	4,793.88	26.20	13,868.64	86.98	1.58
030743	Molluscs; cuttle fish and squid, whether in shell	12,737.48	30.13	32,004.95	79.39	1.45
030331	Fish; frozen, halibut	12,803.80	73.78	7,780.38	43.45	0.79
030364	Fish; frozen, haddock	18,684.34	50.97	14,841.32	40.63	0.74
030354	Fish; frozen, mackerel	39,733.75	37.74	31,018.70	38.25	0.70
030494	Fish meat, excluding fillets, whether or not minced; frozen, Alaska Pollack	10,838.61	14.67	18,942.41	37.08	0.68
030339	Fish; frozen, flat fish, n.e.c.	34,586.68	45.42	28,167.15	35.83	0.65
030389	Fish; frozen, n.e.c.	22,520.07	39.51	18,553.76	33.15	0.60
030792	Molluscs; n.e.c. in heading 0307	2,904.72	26.42	2,515.10	27.66	0.50
030369	Fish; frozen, Other	13,983.04	15.29	15,188.51	26.78	0.49
030821	Aquatic invertebrates; sea urchins	8,094.66	23.18	8,191.39	26.69	0.49
	Other	113,452.42	234.74	140,312.11	264.15	4.81
	รวม	1,803,021.45	4,403.35	1,929,116.55	5,493.29	100.00

ที่มา : ที่มา: <http://comtrade.un.org>

ตารางผนวกที่ 3 อัตราภาษีนำเข้าสินค้าประมงของรัสเซียและกลุ่มยูเรเชีย

รายการ	อัตราภาษีปกติ	อัตราภาษี GSP
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
ทูน่ากระป๋อง	12	9
ซูริมิ (แช่แข็ง/แปรรูป)	3 - 12	2.25 - 9
ปลาอื่น ๆ	5 - 15	3.75 - 11.25
อาหารกระป๋องสำหรับสุนัขหรือแมว	10	7.5
เครื่องปรุงรส	6	4.5
กุ้งขาว	3 - 5	2.25 - 3.75
หมึกกล้วย	5-8	3.75 - 6
น้ำปลา	6	4.5
ลูกปลาสวยงาม	8	6
หมึกกระดอง หมึกกล้วย	8	6
อื่น ๆ	3-15	2.25 - 9

ที่มา <http://www.eurasiancommission.org/>